

Aan de gemeenteraad

Op welke gronden deze brief? /Waarom nu voorgelegd?

De motie 'Plein en Park Afrikaanderwijk Verbinden' is op 6 juli 2023 aangenomen door de gemeenteraad. In deze motie wordt het college verzocht:

- In gesprek te gaan met de wijkraad en betrokken partijen om te onderzoeken en bespreken hoe er meer verbinding kan worden gecreëerd tussen het Afrikaanderplein en -park.
- In gesprek te gaan met de wijkraad en betrokken partijen om te onderzoeken en te bespreken of het (gefaseerd) verwijderen van het hekwerk tussen het plein en het park rondom het Afrikaanderplein daaraan bijdraagt.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

- Verbeteren kwaliteit buitenruimte in stenige stadswijken.
- Primair heeft dit raakvlakken met de paragrafen 'Vergroenen van de buitenruimte' en 'Gebruik buitenruimte'.
- Echter bij het Afrikaanderplein komen in bredere zin veel ambities van het College samen: het is het hart van de wijk, een plek voor verbinding, geeft velen toegang tot (schaarse) buitenruimte, mogelijkheid tot sport en spel en wordt omringd door maatschappelijke functies en verschillende ondernemers die een belangrijke bijdrage leveren aan de Rotterdamse economie.

Toelichting:

Op 8 januari 2024 heeft er een gesprek plaatsgevonden tussen de gemeente en wijkraad Afrikaanderwijk. Vanuit de gemeente en de wijkraad wordt gezien dat in deze wijk een grotere opgave ligt dan enkel het verbeteren van de verbinding van het Afrikaanderplein en Afrikaanderpark. Deze toelichting gaat in op een toelichting op de problematiek en de besproken korte en lange termijn maatregelen.

Casus Afrikaanderplein

Problematiek

Afrikaanderplein ligt in het hart van de Afrikaanderwijk en heeft het in zich een plek te zijn waar iedereen graag komt en letterlijk met elkaar kan 'verbinden'. In de praktijk ligt het park er vooral verlaten bij en is alle activiteit te ervaren op het pleingedeelte. Daar is ook programmering middels verschillende functies. In het park is weinig te doen, tenzij er een evenement is. Vaak worden dan de hekken gesloten. Het park nodigt niet uit om gebruik van te maken. Dit komt deels door de genoemde hekken die de route van plein naar park blokkeren, maar heeft ook andere onderliggende redenen. Zo laat de kwaliteit van het gras (nat en vies) te wensen over, wordt het park niet ervaren als een veilige, fijne plek, zijn er weinig zitmogelijkheden, is er in het centrale deel geen schaduw en vier dagen per week barricaderen de marktkramen de entrees naar het park, wat de vindbaarheid en bereikbaarheid van het park niet ten goede komt. Wat het extra complex maakt is dat er weinig simpele maatregelen te bedenken zijn die de situatie kunnen verbeteren. Een kleine maatregel maakt deze plek niet ineens wél een fijne plek om te zijn. Daar is meer voor nodig. In het verleden is het park meerdere malen onder handen genomen, maar geen van de eerdere aanpakken leidde tot een gewenst resultaat. Daarnaast is er ook te debatteren over wat een gewenst resultaat is. De Afrikaanderwijk is rijk aan culturen, de samenstelling van de bevolking is divers. De wensen en beelden bij wat voor plek het plein en park zouden moeten zijn lopen sterk uiteen.

Vanwege bovengenoemde problematiek heeft de gemeente aangegeven goed na te willen denken over wat nu te doen met deze situatie. Kortetermijnmaatregelen zijn vaak ook kostbaar en tijdrovend en toveren deze plek niet ineens om tot een kloppend hart van de wijk. De plek vraagt om een meer lang termijnstrategie, waarin wel de lessen uit het verleden een belangrijke plek moeten krijgen. Ook moet de toekomst van het plein en park bezien worden in het licht van het nieuwe Nelson Mandelapark en Rijnhavenpark. Deze parken hebben een 'concurrerend' formaat, wat betekent dat ze deels dezelfde doelgroep aan zullen spreken. Daarmee is het een bedreiging, maar ook een kans voor Afrikaanderplein. Op dit moment moet de plek zoveel functies vervullen, dat het daardoor mogelijk net niks wordt. Nu Nelson Mandelapark meer inzet op een groter publiek en mogelijkheid tot evenementen, ontstaat ruimte om het Afrikaanderplein meer te transformeren tot een plek voor de buurtbewoners met meer lokale activiteiten.

Korte en lange termijn maatregelen

Op 8 januari 2024 besprak de gemeente de situatie met de wijkraad, waarbij het volgende is afgesproken met elkaar:

1. De gemeente gaat aan de slag met een Ambitiedocument Afrikaanderplein, met als doel een door de wijk gedragen ambitie te formuleren die ter besluitvorming aan de Raad zal worden voorgelegd.
2. De gemeente heeft een aantal mogelijke pilots voorgesteld voor de korte termijn. Enerzijds om de situatie op de korte termijn iets te verbeteren. Anderzijds om lessen uit te leren voor een aanpak voor de lange termijn. De wijkraad heeft vervolgens een voorkeur uitgesproken voor enkele maatregelen en pilots.

Met betrekking tot het eerste punt is binnen de gemeente in beeld gebracht wat de ambities zijn van verschillende beleidsafdelingen als het gaat om het Afrikaanderplein. Hieruit blijkt dat er een gemeenschappelijke behoefte is aan (maatschappelijk) programma (samenkomen voor alle leeftijden, ruimte voor bewegen en spelaanleiding) en kwalitatieve buitenruimte (schoon, heel, veilig, meer schaduw, voldoende zitgelegenheid). Wat de situatie complex maakt is de inpassing van markt en evenementenfunctie.

In 2024 is ook gestart met participatie in de wijk, waar op hoofdlijnen een vergelijkbare behoefte is uitgesproken als het gaat om buitenruimte in Afrikaanderwijk. Voor het vervolg van 2025 gaan we de visies van gemeente en wijk samenbrengen in schetssessies die een basis zullen vormen voor het ambitiedocument. Gemeente zet in op het inhoudelijk afronden van het Ambitiedocument aan het einde van 2025, waarna dit richting College en Raad zou kunnen.

Voor wat betreft punt 2 is de keuze van de wijkraad om de volgende pilots verder te onderzoeken:

1. Experimenteren autoloos bezoek markt
2. Knip Paul Krugerstraat op Marktdagen (drie keer experiment)
3. Voorkomen dat hekken nog sluiten/ hekken openhouden
4. Ingang visueel verduidelijken (Wijkraad komt met voorstel)
5. Routes naar poorten openhouden op marktdagen
6. Openslaande hekdelen verwijderen en tijdelijk opslaan
7. Hekken zijde Botanische Tuin en moskee verwijderen
8. Tijdelijk aantrekkelijk object plaatsen in het park
9. Route park - Botanische Tuin
10. Entree speeltuin maken vanuit het park

In 2024 is door de gemeente onderzocht wat nodig is om de korte termijn maatregelen op te kunnen pakken. Daaruit blijkt dat het lastig is financiële middelen te vinden voor de pilots en maatregelen. Ze passen om verschillende redenen niet binnen reguliere dekkingsbronnen, regelgeving of vragen een te hoge investering of personele inzet in verhouding tot het resultaat. Maar er zijn wel veel kansen in deze wijk die binnen lopende projecten of binnen beschikbare fondsen en budgetten verzilverd kunnen worden.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Belangrijk te vermelden is dat het goede gesprek wordt gevoerd, maar dat ook middelen nodig zijn om de gevraagde acties op te pakken, uit te werken en uiteindelijk uit te voeren. Er zijn voor de kortetermijnmaatregelen en pilots geen middelen beschikbaar voor uitvoering.

Voor wat betreft het Ambitiedocument Afrikaanderplein is wel dekking voor de plankosten. Deze waren door de gemeente voorzien in 2023. Mede vanwege de relatie met het lopende project 'IP Afrikaanderwijk Zuidoost', waarbij de inzet is om naast een grootschalige rioolvervanging een groot deel van de buitenruimte van de Afrikaanderwijk aan te pakken. Het Afrikaanderplein valt voor een klein gedeelte binnen dit project. Plankosten voor IP Afrikaanderwijk Zuidoost worden gedekt vanuit het RIM.

Op basis van bovenstaande wordt de motie (23bb004886) als afgedaan beschouwd.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

C.J. Schouten